

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22200 - Història de l'Educació
Crèdits	1,84 de presencials (46 hores) 4,16 de no presencials (104 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Francisca Comas Rubí xisca.comas@uib.es	09:30	11:30	Dimecres	11/09/2017	31/07/2018	C-104
Avelina Miquel Lara avelina.miquel@uib.eu	13:35	14:35	Divendres	20/10/2017	27/07/2018	B004

Contextualització

L'assignatura Història de l'Educació s'imparteix en el primer curs del Grau en Pedagogia durant el primer semestre, i té un caràcter bàsic i fonamental per a la formació dels futurs pedagogs i pedagogues.

Juntament amb les assignatures Teoria de l'educació, Evolució i consolidació dels sistemes educatius, i Pedagogia contemporània, configura la matèria Bases teòriques i històriques inclosa en el mòdul anomenat Fonaments teòrics d'aquests estudis de Grau. En conseqüència, les quatre assignatures que formen aquesta matèria anomenada Bases teòriques i històriques estan coordinades i es complementen, essent la Història de l'educació, pel seu caràcter introductor, la primera de les quatre que l'alumne hauria de cursar.

La història de l'educació se centra en els fonaments històrics i teòrics de l'educació. El seu objectiu és donar a conèixer l'evolució dels esdeveniments educatius al llarg de la història, així com les principals corrents de pensament que han estudiat l'educació per tal d'entendre la realitat actual. Amb aquesta assignatura l'alumne/a coneixerà les principals línies de l'evolució dels esdeveniments educatius del passat, situant-los en l'espai i en el temps, tot establint les relacions que es donen entre ells. Podrà interpretar i treure conclusions sobre les relacions de causa-efecte que s'han establert al llarg del desenvolupament històric de l'educació, tot utilitzant la terminologia i els recursos metodològics i conceptuals propis de la història com a disciplina científica. També s'introduirà en tasques de recerca i interpretació de fonts documentals.

Requisits

No s'exigeixen requisits essencials per cursar aquesta assignatura.

Guia docent

Recomanables

S'aconsella cursar aquesta assignatura abans que la resta d'assignatures que conformen la matèria de Bases teòriques i històriques.

Competències

Es preveu que amb l'assignatura Història de l'educació l'alumnat assoleixi una sèria de competències genèriques i específiques que li permetin un desenvolupament integral com a futur professional de la Pedagogia.

Específiques

- * B1. Comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, comparats, polítics, ambientals, legals i antropològics de l'educació.

Genèriques

- * A1. Capacitat per comprendre la complexitat dels processos educatius en general i dels processos formatius en particular (finalitats i funcions de l'educació i del sistema educatiu, teories del desenvolupament i de l'aprenentatge, l'entorn cultural i social i l'àmbit institucional i organitzatiu dels centres, el disseny i desenvolupament de programes, el rol dels educadors...).
- * A2. Sòlida formació científico-cultural i tecnològica.
- * A3. Respecte a les diferències culturals i personals dels educands i dels demés membres de tota la comunitat educativa.
- * A4. Capacitat per analitzar i qüestionar les concepcions de l'educació derivades de la recerca.
- * A12. Capacitat per treballar en equip amb els companys com a condició necessària per a la millora de la seva activitat professional, compartint coneixements i experiències.
- * A.18. Capacitat per expressar-se i entendre idees, conceptes i sentiments oralment i per escrit amb un nivell d'us adequat als destinataris.
- * A.19. Capacitat per cercar, seleccionar, ordenar, relacionar, avaluar i valorar informació científica procedent de diferents fonts.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura es distribueixen en 5 blocs temàtics, cada un dels quals conté un o més temes que es treballaran tant a nivell teòric com pràctic.

Continguts temàtics

Bloc I. L'Educació a les cultures clàssiques: la formació del ciutadà

Tema 1. La Paideia grega

Context històric, evolució dels conceptes de Paideia i Areté, la Paideia espartana, la Paideia atenenca, de l'Enkiklios Paideia a l'Hel·lenisme.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Tema 2. L'educació a l'antiga Roma

Evolució històrica, elements configuradors del caràcter romà, la influència hel·lenística, l'ideal d'Humanitas, el sistema educatiu romà.

Bloc II. La qüestió educativa en els orígens del cristianisme.

Tema 3. L'educació cristiana primitiva i les aportacions pedagògiques de la Patrística.

Orígens del Cristianisme, l'evolució de la Patrística, les institucions educatives paleocristianes i els seus continguts.

Bloc III. Cultura, educació i conservació del saber a l'Europa durant l'Edat Mitjana.

Tema 4. Cultura i educació a l'Europa cristiana

Crisi cultural i conservació del saber occidental en l'alta Edat Mitjana, la *Renovatio* carolíngia, les institucions educatives medievals (monacat, escoles catedralícies, Universitat), l'educació del cavaller, l'educació als gremis, l'educació de la dona.

Tema 5. Cultura i el pensament en el món musulmà medieval.

Orígens, fonaments i expansió de l'Islam, ciència i educació a Al-Andalus, la Península Ibèrica i el seu paper en la transmissió de sabers islàmics a l'Europa Cristiana

Bloc IV. Educació a l'Edat Moderna: de l'Humanisme a la Il·lustració.

Tema 6. L'Humanisme i la seva repercussió sobre les Reformes Protestant i Catòlica

L'inici de l'Edat Moderna, Renaixement i Humanisme a nivell històric, l'educació humanista, els pensadors humanistes, les reformes protestants i els seus models educatius, les institucions educatives del reformisme catòlic.

Tema 7. De la revolució científica a la Il·lustració: pensament i pràctica educativa.

La revolució científica i les seves conseqüències religioses i filosòfiques, el realisme pedagògic de Comenius, les revolucions burgeses i els ideals educatius de la Il·lustració

Bloc V. L'educació a l'Època Contemporània

Tema 8. El pensament pedagògic i la pràctica educativa durant els segles XIX i XX

El naturalisme pedagògic de Rousseau i les seves repercussions en el pensament pedagògic contemporani, Estat liberal y educació, el naixement dels sistemes educatius liberals, escola tradicional versus moviments de renovació pedagògica al llarg del segle XX.

Metodologia docent

Els continguts de l'assignatura es treballaran, de manera presencial i autònoma, tant a nivell teòric com pràctic.

A les classes teòriques (grup gran) s'exposaran les idees principals dels temes compresos en els blocs de continguts de l'assignatura. L'alumnat haurà de completar aquests continguts treballats a les classes teòriques amb la bibliografia bàsica i/o lectures facilitades pels professors. I haurà de participar en l'elaboració del glossari a partir de la cerca d'informació de les paraules i/o conceptes que la professora li encarregui.

A les classes pràctiques (grup mitjà) es treballaran part dels continguts dels blocs temàtics a través d'una sèrie d'activitats (comentaris text, debats, visites, etc.). Endemés els alumnes hauran de llegir algun text clàssic (a elegir entre els que la professora proposi a inici de curs) i cercar-ne informació de l'autor i el context per fer-ne un comentari.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Volum de treball

A continuació s'especifica el número d'hores que es preveu que l'alumnat hauria de dedicar a cada una de les activitats presencials o no presencials proposades en aquesta assignatura. Així mateix, s'indica la seva correspondència en crèdits ECTS i el percentatge de volum de feina que representen.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació dels continguts	Grup gran (G)	La principal finalitat de l'exposició dels continguts o lliçó magistral és transmetre una visió global estructurada i clara d'un tema concret perquè serveixi a l'alumnat de guia per una posterior ampliació del tema amb ajut de la bibliografia bàsica i el seu estudi final. L'exposició es fa de manera oral, amb el suport, si escau, de material didàctic (transparències, projeccions, quadres-resum, etc.)	28
Classes pràctiques	Sessions pràctiques	Grup mitjà (M)	<p>Amb la finalitat de reforçar l'adquisició de coneixements i competències contemplades en aquesta assignatura, durant les classes pràctiques es treballaran de manera continuada part dels continguts dels blocs temàtics de l'assignatura a través d'una sèrie d'activitats. Per a la realització d'aquestes activitats el professor/a podrà indicar-la lectura prèvia i obligatòria de material bibliogràfic complementari.</p> <p>Aquestes activitats es realitzaran de manera presencial durant les hores de pràctiques, normalment en petits grups. Hi podrà haver diferents modalitats d'activitats, com comentari de textos, anàlisis comparatius, visualització i crítica de documentals i/o altres recursos audiovisuals, debats, etc. De cada activitat el professor/a podrà exigir, si ho considera, l'entrega d'algun material.</p>	10
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	<p>Es farà un examen final durant el període d'avaluació complementària per avaluar l'adquisició comprensiva de coneixements referits als blocs temàtics de l'assignatura, que s'hauran treballat durant el curs tant a nivell teòric com pràctic, i que s'hauran d'haver complementat amb la bibliografia bàsica i amb les lectures concretes indicades pels professors tant per a complementar les classes teòriques com per preparar les pràctiques.</p> <p>L'examen tindrà una durada de 2 hores, i consistirà en 4 preguntes de desenvolupament, una de les quals podrà fer referència a les paraules o conceptes del glossari elaborat durant el curs. Cada pregunta tindrà un valor màxim de 2,5 punts, sent la nota màxima de l'examen un 10. L'examen es farà sense l'ajut de cap tipus de material bibliogràfic ni d'apunts.</p> <p>Aquesta activitat serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.</p>	2
Altres	Comentari de text	Grup mitjà (M)	Durant les sessions pràctiques es treballarà sobre el pensament pedagògic d'autors clàssics i s'ensenyarà com fer comentaris de text. Durant les darreres classes de pràctiques, per avaluar aquesta activitat, es farà un exercici de comentari de text,	6

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>sense el suport de material bibliogràfic, sobre un dels textos clàssics que els alumnes han llegit i recercat informació durant el curs. La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne llegeixi directament els textos històrics, i sigui capaç d'entendre, relacionar, i analitzar el pensament pedagògic a nivell històric.</p> <p>Si la qualificació d'aquesta activitat és inferior a 4, es podrà recuperar durant el període d'avaluació extraordinària.</p>	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Ampliació dels continguts i preparació prèvia d'activitats	<p>Lectura comprensiva dels materials bibliogràfics indicats tant per a complementar les classes teòriques com per preparar les activitats pràctiques.</p> <p>Per a alguna activitat de les sessions pràctiques l'alumnat pot haver de preparar alguna exposició oral amb l'ajut de material de suport (power point, etc.)</p>	50
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts	A partir de l'explicació teòrica dels temes feta a classe, la bibliografia bàsica i les lectures realitzades, l'alumnat haurà d'estudiar els continguts de cada tema de manera comprensiva.	30
Estudi i treball autònom individual	Glossari	<p>Els alumnes han de participar en l'elaboració d'un glossari de l'assignatura, que formarà part dels continguts de la mateixa i que serà objecte d'estudi per a l'examen.</p> <p>Els professors repartiran les paraules o conceptes perquè els alumnes en facin una cerca i les comparteixin amb la resta de la classe a través del glossari.</p>	8
Estudi i treball autònom individual	Lectura d'un text clàssic	La finalitat d'aquesta tasca és que els alumnes s'apropin de primera mà al pensament pedagògic a nivell històric. Per això podran triar una lectura clàssica d'entre algunes que s'indicaran a inici de curs, al voltant de les quals hauran de fer una petita recerca (contextosocioeducatiu, biografia de l'autor, obra pedagògica de l'autor i ideari i pervivència).	16

Riscs específics i mesures de protecció

En funció de les possibilitats, es podrà organitzar alguna sortida al llarg del curs, relacionada amb el desenvolupament de l'assignatura. Aquesta sortida, si es fa, es farà en els marges horaris de l'assignatura i implicarà el desplaçament de l'alumnat fora del Campus de la UIB, bé sigui amb transport públic, be amb mitjans particulars de transport.

Guia docent

A través de l'aula virtual s'informarà, si escau, de tots els detalls de les sortides programades, i els riscos que puguin implicar.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a través de diferents tècniques que s'especifiquen a continuació.

Qualsevol activitat que es presenti, inclòs l'examen, haurà de tenir cura de l'expressió escrita, així com de l'ortografia i la gramàtica.

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

El frau en l'avaluació implicarà l'aplicació del que contempla el Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears.

Sessions pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Amb la finalitat de reforçar l'adquisició de coneixements i competències contemplades en aquesta assignatura, durant les classes pràctiques es treballaran de manera continuada part dels continguts dels blocs temàtics de l'assignatura a través d'una sèrie d'activitats. Per a la realització d'aquestes activitats el professor/a podrà indicar la lectura prèvia i obligatòria de material bibliogràfic complementari. Aquestes activitats es realitzaran de manera presencial durant les hores de pràctiques, normalment en petits grups. Hi podrà haver diferents modalitats d'activitats, com comentari de textos, anàlisi comparatius, visualització i crítica de documentals i/o altres recursos audiovisuals, debats, etc. De cada activitat el professor/a podrà exigir, si ho considera, l'entrega d'algun material.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència participativa en les sessions pràctiques, l'execució i els resultats de les activitats, les exposicions orals o defenses de les mateixes, el material resultant que el professor/a demani que s'entregui, així com l'interès i la col.laboració de l'alumne/a en el bon desenvolupament de la pràctica. Cada sessió de pràctiques es valorarà amb nota numèrica de 0 a 10 (si no s'assisteix la nota serà 0 en aquella sessió i no es recuperable) i tindrà el mateix pes en la mitjana final d'aquesta part de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es farà un examen final durant el període d'avaluació complementària per avaluar l'adquisició comprensiva de coneixements referits als blocs temàtics de l'assignatura, que s'hauran treballat durant el curs tant a nivell teòric com pràctic, i que s'hauran d'haver complementat amb la bibliografia bàsica i amb les lectures concretes indicades pels professors tant per a complementar les classes teòriques com per preparar les pràctiques. L'examen tindrà una durada de 2 hores, i consistirà en 4 preguntes de desenvolupament, una de les quals podrà fer referència a les paraules o conceptes del glossari elaborat durant el curs. Cada pregunta tindrà un valor màxim de 2,5 punts, sent la nota màxima de l'examen un 10. L'examen es farà sense l'ajut de

Guia docent

	cap tipus de material bibliogràfic ni d'apunts. Aquesta activitat serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	Es valorarà: <ul style="list-style-type: none">- El nivell de coneixements adquirits- La comprensió dels continguts exposats.- La claretat, coherència i capacitat de síntesi en les respostes- La correcta utilització del llenguatge (els examens es podran fer tant en català com en castellà, havent de tenir cura de l'ortografia i la gramàtica)
Percentatge de la qualificació final:	50% amb qualificació mínima 5

Comentari de text

Modalitat	Altres
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Durant les sessions pràctiques es treballarà sobre el pensament pedagògic d'autors clàssics i s'ensenyarà com fer comentaris de text. Durant les darreres classes de pràctiques, per avaluar aquesta activitat, es farà un exercici de comentari de text, sense el suport de material bibliogràfic, sobre un dels textos clàssics que els alumnes han llegit i recercat informació durant el curs. La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne llegeixi directament els textos històrics, i sigui capaç d'entendre, relacionar, i analitzar el pensament pedagògic a nivell històric. Si la qualificació d'aquesta activitat és inferior a 4, es podrà recuperar durant el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	Es valorarà: <ul style="list-style-type: none">- La comprensió i anàlisi del text clàssic i la capacitat de relacionar-ho amb el context socioeducatiu.- La capacitat d'explicar el pensament pedagògic d'un autor i la seva pervivència a partir del comentari de text- La correcta utilització del llenguatge (els comentaris es podran fer tant en català com en castellà, havent de tenir cura de l'ortografia i la gramàtica)
Percentatge de la qualificació final:	20% amb qualificació mínima 4

Glossari

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Els alumnes han de participar en l'elaboració d'un glossari de l'assignatura, que formarà part dels continguts de la mateixa i que serà objecte d'estudi per a l'examen. Els professors repartiran les paraules o conceptes perquè els alumnes en facin una cerca i les comparteixin amb la resta de la classe a través del glossari.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de síntesi, claretat i rigorositat en l'elaboració de l'entrada al glossari. Es valorarà el material complementari que es pugui aportar a l'entrada (bibliografia, recursos, etc.)
Percentatge de la qualificació final:	10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

És imprescindible la utilització de la bibliografia bàsica, i de les lectures concretes indicades pel professorat, per a la preparació dels continguts de l'assignatura. Així mateix s'inclou una bibliografia complementària per ampliar o contrastar els continguts de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- BOWEN, J. Historia de la educación occidental. 3 toms. Barcelona: Herder, 1976-1992.
- IYANGA PENDI, A. Historia de la educación musulmana. Valencia: Nau Llibres, 1998.
- IYANGA PENDI, A. Historia de la Universidad en Europa. Valencia: Servei publicacions Universitat de València, 2000. Pàgs. 11-60
- NAVA RODRÍGUEZ, M.T. La educación en la Europa Moderna. Madrid: Síntesis, 1992
- NEGRÍN FAJARDO, O.; VERGARA CIORDIA, J. Historia de la Educación. De la Grecia Clásica a la educación contemporánea. Madrid: UNED. Centro de Estudios Ramón Areces, 2011.

Bibliografia complementària

- BALLARÍN, P. Educación de las mujeres en la España contemporánea (siglos XIX y XX). Madrid: Síntesis, 2001.
- BARREIRO, H. 'Reflexiones actuales en torno al antes y el después de la Revolución de 1789. La constitución de los sistemas educativos contemporáneos'. En: Historia de la Educación, núm. 7, págs. 19-35, 1988.
- BARTOLOMÉ MARTÍNEZ, B. 'Estudiantes y profesores españoles en las Universidades extranjeras. Siglos XII-XVI'. En: Historia de la Educación, núm. 4, págs. 7-33, 1985.
- BARTOLOMÉ MARTÍNEZ, B. 'La crianza y educación de los expósitos en España entre la Ilustración y el Romanticismo'. En: Historia de la Educación, núm. 10, págs. 33-62, 1991.
- BARTOLOMÉ MARTÍNEZ, B. 'Pobreza y niños marginados en la Edad Moderna'. En: Historia de la Educación, núm. 18, págs. 33-50, 1999.
- BELENGUER CALPE, E. Humanismo y educación: una historia de la pedagogía. Barcelona: PPU, 1998.
- BONNER, S.F. La educación en la Roma antigua: desde Catón en Viejo a Plinio el joven. Barcelona: Herder, 1984.
- CAPITÁN DÍAZ, A. Historia de la Educación I. Edades Antiguas y Media. Granada: Universidad de Granada, 1980.
- CAPITÁN, A. La educación en la España contemporánea. Barcelona: Ariel, 2000.
- CÁRCELES LABORDE, C. Humanismo y educación en España (1450-1650). Pamplona: Eunsa, 1993.
- CHEJNE, A.G. Historia de la España musulmana. Madrid: Cátedra, 1980.
- CRUZ HERNÁNDEZ, M. Historia del pensamiento en el mundo islámico. 2 vol Madrid, 1981.
- CRUZ HERNÁNDEZ, M. Historia del pensamiento en el mundo islámico. 2 vol Madrid, 1981.
- DELGADO, B. 'La educación física del caballero medieval'. En: Historia de la Educación, núm. 14-15, págs. 61-71, 1995-6.
- DELGADO, B. Historia de la infancia. Barcelona: Ariel, 1998.
- DELGADO, B. La educación en la Reforma y Contrareforma. Madrid: Síntesis, 2002.
- DOMÍNGUEZ LÁZARO, M. 'La educación durante la Ilustración Española'. En: Norba: Revista de Historia, núm. 10, págs. 173-186, 1989-1990.
- ESCOLANO BENITO, A. Educación y economía en la España de la Ilustración. Madrid, 1988.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

ESTEBAN, L. La educación en el Renacimiento. Madrid: Síntesis, 2002.

ESTEBAN, L.; LÓPEZ MARTÍN, R. La escuela de primeras letras según J.L. Vives: estudios, iconografía y textos. Valencia: Departamento Educación Comparada e Historia de la Educación, 1992.

FERNÁNDEZ QUINTANILLA, P. La mujer ilustrada en la España del siglo XVIII. Madrid: Ministerio de Cultura, 1981.

FERRAZ LORENZO, M. (Ed.). Repensar la historia de la educación. Nuevos desafíos, nuevas propuestas. Madrid: Biblioteca Nueva, 2005

GALINO, M.A. 'El aprendiz en los gremios medievales'. En: Revista Española de Pedagogía, núm. 78 y 80, págs. 117-130 y 223-234, 1962.

GALINO, M.A.. Historia de la Educación: I. Edades antigua y media. Madrid: Gredos, 1968.

GARCÍA GARRIDO, J.L. 'Séneca en el pensamiento pedagógico de la antigüedad cristiana y el medievo'. En: Revista Española de Pedagogía, núm. 118, 1972.

GARÍN, E. La educación en Europa 1400-1600. Barcelona: Grijalbo, 1987.

GINER, S. San José de Calasanz. Madrid: BAC, 1992.

GOZALBES BUSTO, G. 'La enseñanza en la España musulmana'. Cuadernos de la Biblioteca Española de Tetuán, 11, 1975, págs. 7-35

GOZÁLBES BUSTO, G. 'Los libros y las bibliotecas de la España musulmana'. En: Cuadernos de la Biblioteca Española de Tetuán, 5, 1972, págs. 7-35.

IGLESIA DUARTE, J.I. (coord.). La enseñanza en la edad Media. Logroño: Instituto de Estudios Riojanos, 2000.

IYANGA PENDI, A. Historia de la educación musulmana. Valencia: Nau Llibres, 1998.

IYANGA PENDI, A. Historia de la Universidad en Europa. Valencia: Servei publicacions Universitat de València, 2000.

IYANGA PENDI, A. La enseñanza superior en la Antigüedad. València: Nau Llibres, 2001.

JAEGGER, W. Cristianismo primitivo y paideia griega. México: FCE, 1965.

JAEGGER, W. Paideia: los ideales de la educación griega. México-Madrid-Buenos Aires: F.C.E., 1985, 2ª edic.

LABRADOR HERRÁIZ, C.. La 'Ratio Studiorum' de los Jesuitas. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1986.

LEVI, G. & SCHMITT, J.C. (dirs.) Historia de los jóvenes. Tom.I De la Antigüedad a la Edad Moderna. Madrid: Santillana y Taurus, 1996.

LOZANO, C. La educación en los siglos XIX y XX. Madrid: Síntesis, 1994.

MAKDISI, G. 'Madrasa and University in the Middle Age'. En: Studia Islamica, 32, 1970, págs. 255-264.

MARQUÈS SUREDA, S. L'exili dels mestres. Barcelona: Llibres segle / Universitat de Girona, 1995.

MARROU, H. Historia de la Educación en la antigüedad. Buenos Aires Eudeba, 1965.

MARTÍNEZ NAVARRO, A.; VILANOU TORRANO, C. 'Naturaleza, amor y deporte en Grecia antigua'. En: Revista Historia de la Educación, nº 14-15, págs. 5-10, 1995-6.

MOLERO PINTADO, A. La Institución Libre de Enseñanza. Un proyecto de reforma pedagógica. Madrid: Biblioteca Nueva, 2000.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22200 - Història de l'Educació
Grup	Grup 40, 1S, GPD2, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

- MONTERO HERRERO, S. 'Quintiliano y la enseñanza pública'. En: Revista Española de pedagogía, núm. 148, págs. 91-95, 1980.
- NAVA RODRÍGUEZ, M.T. La educación en la Europa moderna. Madrid: Síntesis, 1992
- NEGRÍN FAJARDO, O. 'El niño expósito en el Despotismo Ilustrado. Su crianza y educación'. En: Historia de la Educación, núm. 18, págs. 51-66, 1999.
- NEGRÍN FAJARDO, O. Educación popular en la España de la segunda mitad del siglo XVIII. Madrid: UNED, 1987.
- PUELLES BENÍTEZ, M. de. Política y educación en la España contemporánea. Madrid: UNED, 2004.
- PUELLES, M.de ; OSSENBACH, G. La Revolución Francesa y su influencia en la educación en España. Madrid: UNED, UCM, 1991.
- REDONDO, E.; LASPALAS, J. Historia de la Educación I. Edad Antigua. Madrid: Dykinson, 1997.
- REVISTA DE EDUCACIÓN: La educación en la Ilustración española, número extraordinario, 1988.
- RIBERA TARRAGÓ, J. La enseñanza entre los musulmanes españoles. Córdoba, 1925.
- RICHE, P. La educación en la cristiandad antigua. Barcelona: Herder, 1983.
- RUIZ BERRIO, J. Génesis de los sistemas educativos nacionales: historia de los sistemas educativos contemporáneos. Madrid: UNED, 1988.
- RUIZ BERRIO, J. Política escolar en el siglo XIX. 1808-1833. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1970.
- RUIZ RODRIGO, C.; PALACIO LIS, I. Pauperismo y educación en los siglos XVIII y XIX. Apuntes para una Historia de la Educación Social en España. Valencia: Departamento de Educación Comparada e Historia de la Educación de la Universidad de Valencia, 1995
- SÁNCHEZ ALBORNOZ, C. 'La España cristiana de los siglos VIII-XI'. En: En: SÁNCHEZ ALBORNOZ, C. El Islam de España y el Occidente. Madrid: Espasa y Calpé, 1973.
- SANTOLARIA SIERRA, F.F. Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea. Barcelona: Ariel, 1997.
- SPINELLI, M.; RODRÍGUEZ, V. José de Calasanz, pionero de la escuela popular. Madrid: Editorial Ciudad Nueva, 2002.
- VERNET, J. Lo que Europa debe al Islam de España. Barcelona: El Acanalado, 1999.
- VILANOU, C.; COLLELLDEMONT, E. (coord.) Historia de la educación en valores. Tomo I. Bilbao: Editorial Desclee de Brouwer, 2000.
- VIÑAO FRAGO, A. Política y educación en los orígenes de la España contemporánea. Madrid: Siglo XXI, 1982.
- VIVES SOLE, J. Los Padres de la Iglesia. Textos Doctrinales del cristianismo desde los orígenes hasta San Anastasio. Barcelona: Herder, 1971.

